

lig, hvis Bevillingen negtes i Dag, da komme frem. Jeg har derfor ingen Grund til at indlade mig paa det store Spørgsmaal om Negtelse eller Bevilgelse af det Beløb paa 8 Millioner, som der er Tale om. Jeg blev foranlediget til at tage Ordet derved, at der er faldet Udtalelser her i Dag, hvis Rigtighed jeg ikke kan anerkjende, og særlig gjælder dette den Bemærkning, at vi ved Hærloven af 1867 og ved Tillæget af 1880 skulde have fastslaaet en Udelukkelse af Kjøbenhavns Befæstning. Denne Paaatid, som saaledes er fremsat, er efter min Opfattelse fuldstændig urigtig. Da Forberedelserne til Hærloven af 1867 skete, og under de Forhandlinger, som den daværende Krigsminister førte, gjorde den samme Anskuelse sig gjældende, som altid har gjort sig gjældende, nemlig at man i saa stor Udstrækning som muligt ønskede at forsvare sit Land, men man erkjendte efter de førgelige Forandringer, som efter Fredsslutningen af 1864 var sket med vort Land, maatte man være sig bevidst, at et Forsvar af Landet overhovedet ikke var muligt, naar man ikke sikrede, at det Sted, hvor Hærens og Flaadens Depoter vare magasinerede, vare beskyttede mod Angreb baade fra den ene og fra den anden Side. Ganske vist blev der ikke fra Regjeringens Side i 1867 forelagt noget Forslag om Kjøbenhavns Befæstning, og der kom overhovedet ikke nogen større Udtalelse frem fra Regjeringens Side, men jeg, som meget noie kjender, hvad der er passeret siden 1865, jeg kan sige, at Krigsministeren, som dengang forelagde Hærloven af 1867, ogsaa var fuldt overbevist om Nødvendigheden af Kjøbenhavns Befæstning tillands og tilvands, naar vi overhovedet skulde have noget Forsvar. Men han undlod at fremsætte Forslag derom, fordi han erkjendte, og deri havde han fuldkommen Ret, at saaledes som Sagen i det Hele taget var bleven forviklet ved Hærens Organisation i de Par Aar efter Krigen, ibet man snart ved den ene Finantslov og snart ved den anden Finantslov havde nedlagt snart en Afdeling i Øst og snart en Afdeling i Vest — saaledes som Sagerne altsaa dengang stod, havde han fuldkommen Ret i, at det, det først gjaldt om, var at faae Hærens levende Kræfter ordnede. Han erkjendte, at man ikke kunde undvære Kjøbenhavns Befæstning tillands og tilvands, men han erkjendte ogsaa, og deri havde han Ret, at det kunde ikke nytte noget at befæste, førend vi havde de levende Kræfter ordnede. Derfor gif Befæstningsplanerne ud paa først og fremmest at faae Hærens personlige Kræfter fastsatte og saa senere hen overlade til Fremtidens Udsving,

hvad vi nødvendigvis maatte slutte med, at faae Befæstningsagen ordnet. Senere hen, vil det vides, har der altid i Krigsbefhyrelsen siden 1867 været arbejdet paa at faae en Ordning med Hensyn til Befæstningsagen. Der har altid været arbejdet for faabelt at kunne forelægge en Plan til en Feltbefæstning, naar vi paa en Gang staa lige overfor en Krig, som til saadanne Anløg, der anses for nødvendige, naar der er Tale om længere Forberedelsestid. Hvis nogen Krigsbefhyrelse havde indladt dette, vilde den efter min Opfattelse have handlet fuldstændig uforsvarligt, men det er heldigvis altid sket saaledes, at den har arbejdet derpaa. For saavidt altsaa Flertallet i Betænkningen udtaler sig behreidende om, at Regjeringen har ladet en saadan Plan udarbejde for den Tid, medens Rigsdagen var samlet, skal jeg sige, at der aldrig har været nogen Regjering, som har troet, at det vilde være nogen Ulykkesafleder for Krig, at Rigsdagen var samlet. Den har aldrig troet, at Nogen, som vilde overfalde os, vilde spørge, om Rigsdagen var samlet eller ikke. Den har arbejdet derpaa og har været forpligtet til at arbejde derpaa, enten Rigsdagen var samlet eller ikke. Med Hensyn til Planen af 1880, da kan jeg ikke være enig med de Ytringer, som bleve fremsatte bagved mig af den ærede Ordfører for Flertallet, om hvad der var Forsætningen derfor, men jeg vil udtale — og at det forholdes sig rigtigt, vil kunne ses af Tidenden — at det var anerkjendt fra de forskjellige Sider, som her i Thinget stemte for Hærlovstillæget i 1880, at med Hensyn til Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning betragtede alle Parter sig som staaende fuldstændig frit. Man var ikke enig om dette Spørgsmaal, og derfor var man enig om, at dette Spørgsmaal skulde betragtes som staaende uafgjort, saaledes at de Herrer, som stemte for Hærlovstillæget af 1880, og som mente, at der ingen Befæstning skulde være, fremdeles skulde have Lov til at bevare dette Standpunkt, medens derimod vi, som vare overbeviste om, at Kjøbenhavns Befæstning var nødvendig, vi havde fuld Ret til at staa paa dette Standpunkt og til at kjæmpe for det, uden at det i nogen Henseende kunde kaldes for illovalt. Der har ikke været nogen Forpligtelse herved i Hærloven af 1867 eller i Tillægsloven af 1880, der kunde have bundet os til, at Kjøbenhavns Befæstning skulde være udelukket. Jeg skal endnu, uagtet Ordføreren for Mindretallet har udtalt sig, for at der ikke skal være nogenfømhelt Tvivl, dog udtale, at jeg ligesaa lidt som den ærede Ordfører for